

Veteraanihistoriaa henkilötarinoiden kautta

Salon Seudun Sotaveteraanit ry:n 50 - vuotis juhlateos on yhdistyksen kolmas historiikki. Kaksi edellistä julkaistiin 1966 ja 2001. Neljän ensimmäisen vuosikymmenen historia ja toiminta on siis hyvin dokumentoitu. Tällä kertaa näkökulma on uusi, historiaa henkilöiden kautta.

-Kiitämme nykyistä jäsenkuntaamme ja eri tehtävissä toimivia vapaaehtoistyön aktivisteja. Samalla kirja on kunnianosoituksemme pois nukkeneille jäsenillemme, tiivistää kirjan tavoitteen puheenjohtaja Voitto Laine .

Tämä tavoite on onnistunut hyvin. Teoksessa esitellään runsaat 60 yhdistyksen aktiivista tukihenkilöä, monia perheitäkin. Henkilötarinoiden kautta yhdistyksen toiminta ja historia saa inhimilliset kasvot. Henkilöesittelyt on kirjoitettu elävästi ja tiiviisti. Lukija voi sisällysluettelosta vaivatta valita juuri häntä kiinnostavat henkilöt ja tapahtumat.

Kirjassa on jätetty sotaveteraaniyhdistyksen perinteinen järjestö- ja edunvalvontatyö vähemmälle huomiolle. Sitä on käsitelty seikkaperäisesti yhdistyksen aikaisemmissa teoksissa.

Aivan erityisen ansiokas osuus on mielestäni tasavallan presidenttiemme esittely Urho Kekkosesta Sauli Niinistöön. Kirjoittaja käsittelee kunkin presidentin suhtautumista sotaveteraaneihin ja veteraanien järjestötoimintaan. Kekkonen oli aluksi pidättyväinen, Mauno Koiviston kaudella sotaveteraanit tunnustettiin kunniakansalaisiksi.

Salon oma poika, presidentti Sauli Niinistö ryhtyi kutsumaan presidentin linnan itsenäisyyspäiväjuhlaan myös sotaveteraaneja. Mannerheim-ristin ritarit oli kutsuttu jo aikaisemmin. Kutsuja on tullut salolaisillekin.

Presidentin isä Väinö Niinistö oli yhdistyksen perustajajäsen, ensimmäinen sihteeri ja myöhemmin puheenjohtaja.

Uutta tietoa monelle lukijalle ovat myös arvioinnit puolustusvoimain komentajien suhtautumisesta sotaveteraaneihin. Monet heitä olivat sotaveteraaneja. Ylipäällikkö Urho Kekkosen asenne teki komentajista aluksi varovaisia veteraanityön tukemisessa. Aika oli silloin toinen, sotavuotia ei julkisesti muisteltu.

Tasavallan presidenttien ja komentajien esittely antaa kirjalle valtakunnallista lukuarvoa.

Kirjan luettuaan oivaltaa entistäkin selvemmin, kuinka ratkaiseva rooli yhdistysten vapaaehtoisilla on sotaveteraanien tuki- ja hoivatyössä. Vetovastuu yhdistysten hallinnosta ja muustakin toiminnasta on Salossakin siirtymässä nuorempien ikäluokkien velvollisuudeksi.

” Veljeä ei jätetä ”, on Salon Seudun yhdistyksen toiminnan ja myös juhla-kirjan johtoajatus.

Kirja ylittää tähän päivään saakka ja nelivärikuvat luovat elävyyttä. Kiinnostavia kuvia yhdistyksen arjesta ja juhlista. Viimeinen luku esittelee sotaveteraanien perinnetyön sisältöä ja sen käytännön järjestelyjä Salon seudulla. Perinnetyö on siellä jo hyvässä vauhdissa.

Näyttää siltä, että onnistuneesta perinnetyöstä syntyy Salon seudun seuraavan historiakirjan ainekset.

Erkki Heikkinen
Suomen Sotaveteraaniliiton puheenjohtaja